

Aan de voorzitter van de Tweede
Kamer
der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	DCE/01/50931		18 december
Onderwerp		Doorkiesnummer	
TK behoefteraming			

Hierbij zend ik u de behoefteraming monumentenzorg 2001. Deze rapportage, getiteld 'Beschrijving werkwijze behoefteraming RDMZ 2001', geeft inzicht in de omvang van de recent gemeten restauratiebehoefte onder alle rijksmonumenten. In het vervolg van deze brief ga ik in op de methode van de behoefteraming, de nieuwe cijfers omtrent de restauratieachterstand en de consequenties daarvan.

Inleiding

Op basis van hoofdstuk 3 van het Besluit Rijkssubsidiëring Restauratie Monumenten 1997 (BRRM 1997) wordt eenmaal per vier jaar door iedere gemeente de behoefteraming uitgevoerd. Deze behoefteraming bestaat uit een inventarisatie van alle mogelijke restauraties, die binnen een gemeente uitvoering behoeven. De inventarisatie geschiedt op basis van een door het Rijk voor te schrijven methode, welke methode in 1996 is ontwikkeld door PRC Bouwcentrum te Bodegraven. In 1997 is de behoefteraming voor de eerste keer uitgevoerd en in 2001 voor de tweede keer.

Op basis van de uitkomsten van de behoefteraming wordt door de Minister jaarlijks het Brrm-budget vastgesteld per gemeente, waarbij gemeenten met ten minste 100 rijksmonumenten als budgethouder worden aangewezen en de pro-vincies budgethouder zijn voor de overige gemeenten. Eind september 2001 zijn de budgetten 2007 verdeeld op basis van de uitkomsten van de behoefteraming 2001

(budgetten worden 6 jaar vooruit verdeeld).

Uitvoering behoefteraming

Reeds in het voorjaar 2000 is gestart met de voorbereidingen op de uitvoering van de behoefteraming 2001 met het organiseren van cursussen voor gemeenten en particuliere organisaties om de opnemers op te leiden in de systematiek. Meer dan 450 opnemers hebben de cursussen gevolgd in de periode maart tot en met oktober 2000.

Nadat in 1997 alle opnamen op papier waren uitgevoerd is een programma ontwikkeld, waardoor gemeenten in 2001 in staat werden gesteld de opname-gegevens geautomatiseerd te verwerken. De gegevens van 1997 konden daarbij als basis gebruikt worden. Op 57 kleine(re) gemeenten na, hebben alle gemeenten van het geautomatiseerde programma gebruik gemaakt.

De bij de opnames geconstateerde bouwkundige gebreken worden, via een rekenmodel, omgezet in rekeneenheden. Deze rekeneenheden worden gebruikt voor de budgetverdeling. De berekening om tot rekeneenheden te komen was complex en leidde in 1997 tot de nodige vragen. Het rekenmodel is vervolgens vereenvoudigd en daarna gepubliceerd in de Staatscourant.

Ingediende behoefteramingen

De gemeenten konden tot 1 mei 2001 de behoefteramingen indienen. In enkele gevallen is uitstel verleend tot begin juni 2001. In totaal hebben 501 gemeenten hun behoefteraming ingediend, terwijl 42 gemeenten hiertoe niet (tijdig) in staat waren. Hierbij zat één gemeente die als budgethouder is aangewezen.

Door PRC Bouwcentrum zijn consistentiechecks uitgevoerd, vooral gericht op de maatvoering.

Daarnaast zijn controles uitgevoerd op het opnamewerk, teneinde de behoefteramingen van de verschillende gemeenten onderling te kunnen vergelijken.

Opnemers met 5 of meer opnames zijn allen gecontroleerd. Dit betekende dat 435 opnemers zijn gecontroleerd, waarbij circa 2000 controles zijn uitgevoerd. In 44 gevallen zijn opnemers positief gecorrigeerd en in 32 gevallen negatief.

Als gevolg van de MKZ-crisis kon een deel van de opnames niet uitgevoerd worden. Voor deze panden is de behoefte gebaseerd op de gemiddelde behoefte van panden met dezelfde

oorspronkelijke functie (veel boerderijen).

Invloed Monumenten Selectie Project (MSP)

Bij de behoeftebepaling 2001 konden worden betrokken alle jonge monumenten, die als gevolg van het MSP, na 1997 waren aangewezen of waarvan het aan-wijzingsvoorstel voor 1 januari 2001 bij de RDMZ was ingediend.

Was er in 1997 nog sprake van 43.826 beschermde rijksmonumenten, in 2001 moet worden gerekend met 49.591 rijksmonumenten.

Mede als gevolg van het MSP is het aantal ingediende behoeftebepalingsformulieren fors toegenomen.

Waren er in 1997 nog ruim 28.000 formulieren ingediend, in 2001 stopte de teller op ruim 42.000. Hiervan zijn er 37.496 in de berekening meegenomen. De overige formulieren bevatten onvoldoende gegevens om in de berekeningen mee te nemen.

De uitkomsten

De behoefte op basis van de ingediende behoeftebepalingen is omgezet in rekeneenheden en daarna naar een behoefte in guldens. In de onderstaande tabel is dit weergegeven (in miljoenen guldens).

Budgetcategorie	Behoeft 1997 Prijspe l 2001	Behoeft 2001 Prijspe l 2001	Behoeft 2001 Prijspe l 2001 Exclusie f MSP
Woningen/boerde rijen	2,369	1,776	1,519
Overige monumenten	2,066	2,904	1,983
Totaal	4,436	4,680	3,502

De belangrijkste uitkomsten in vergelijking met de behoeftebepaling 1997:

- De restauratiebehoefte in de categorie woonhuizen/boerderijen is fors terug-gelopen, nl. van f 2,369 miljard naar f 1,519 miljard (-36%). In deze categorie is, door de invloed van de jonge (MSP-)monumenten, een extra restauratiebehoefte van f 257 miljoen vastgesteld. De totale restauratiebehoefte in deze categorie is f 1,776 miljard.

- De restauratiebehoefte in de categorie overige monumenten (incl. de kanjers) is eveneens, maar wel minder, teruggelopen van f 2,066 miljard naar f 1,983 miljard (-4%). De aanwijzing van jonge (MSP-)monumenten heeft echter een extra restauratiebehoefte van f 921 miljoen opgeleverd, waardoor de totale restauratiebehoefte in deze categorie f 2,904 miljard bedraagt. Hierbij dient te worden aangetekend dat het effect van de in januari 2001 toegezegde subsidie voor de kanjers (f 200 miljoen subsidie) hierin niet kon worden meegenomen.
- De invloed van de jonge (MSP-)monumenten is in 2001 aanmerkelijk groter dan in 1997 werd voorzien. De in 1997 aangenomen behoefte is gebaseerd op een groep jonge monumenten, die zoals nu blijkt, niet representatief was voor het MSP-bestand. Gevolg hiervan is, dat binnen de op f 4,680 miljard vastgestelde restauratie behoefte een bedrag van f 1,178 miljard (ruim 25%) toe te schrijven is aan de jonge monumenten.
- Een analyse van de 100 objecten met de grootste restauratiebehoefte leert dat bijna de helft (47) een jong monument betreft. Van de overige 53 zijn er meer dan 10 bekend van de in januari 2001 uitgevoerde kanjerregeling. De restauratiebehoefte van de 47 grootste jonge monumenten kan worden geraamd op f 300 miljoen.
- De totale restauratiebehoefte is in 2001 vastgesteld op f 4,680 miljard. Met het in 1998 vastgestelde multipliereffect van f 2,96 op iedere subsidiegulden komt dit neer op een subsidiebehoefte van f 1,581 miljard, af te ronden op f 1,6 miljard.

Tot slot

Een in 2001 vast te stellen subsidiebehoefte van f 1,6 miljard zou kunnen leiden tot de veronderstelling dat het Nederlands monumentenbestand er sinds 1994 (vastgestelde restauratiebehoefte f 1,4 miljard) er alleen maar slechter bij staat. Niets is minder waar, want de opeenvolgende kabinetten Paars I en II hebben gezorgd voor de volgende reeds beschikbare middelen:

- Binnen de momenteel openstaande budgetjaren 2001 t/m 2006 (stand 01-12-2001) f 475 miljoen
- Voor de uitvoering van de kanjerregeling f 200 miljoen
- Binnen de komende budgetjaren 2007 t/m 2010 (2007 onlangs f

525 miljoen
beschikbaar gesteld)

In totaal is reeds beschikbaar f
1.200 miljard

Van de totale subsidiebehoefte van f 1,6 miljard resteert, na aftrek van de beschikbare middelen ad f 1,200 miljard, nog een bedrag van f 400 miljoen.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

dr. F. van der Ploeg,